

Sygn. akt II CSK 516/18

POSTANOWIENIE

Dnia 16 kwietnia 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Henryk Pietrkowski

w sprawie z powództwa E. B.
przeciwko Gminie R.
z udziałem interwenienta ubocznego po stronie pozwanego
[...] Towarzystwa Ubezpieczeń Spółki Akcyjnej z siedzibą w Ł.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym
w Izbie Cywilnej w dniu 16 kwietnia 2019 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powódki
od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 21 listopada 2017 r., sygn. akt I ACa [...],

- 1. odrzuca skargę kasacyjną w części zaskarżającej rozstrzygnięcia zawarte w pkt 2 i 3 zaskarżonego wyroku,**
- 2. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej w pozostałej części,**
- 3. nie obciąża powódki kosztami postępowania kasacyjnego,**
- 4. oddala wniosek r.pr. T. K. - S. o przyznanie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Z treści skargi kasacyjnej wynika, że zaskarżeniem objęto wyrok Sądu Apelacyjnego z dnia 21 listopada 2017 r. w całości. Skarżąca nie ma interesu prawnego w zaskarżeniu tego wyroku w części, w której nie została obciążona kosztami zastępstwa procesowego poniesionymi przez pozwanego i interwenienta ubocznego w postępowaniu apelacyjnym (pkt 2 sentencji wyroku) oraz w części orzekającej o kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powódce z urzędu w postępowaniu apelacyjnym (pkt 3 sentencji wyroku). Brak interesu prawnego w zaskarżeniu stanowi przyczynę odrzucenia środka zaskarżenia, jako niedopuszczalnego (por. uchwałę składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego, III CZP 88/13). Z tych względów należało orzec jak w punkcie pierwszym sentencji (art. 398⁶ § 3 k.p.c.).

Poddając ocenie wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej w pozostałej części, należy wskazać, że skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony - co należy podkreślić - wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c., nie zaś merytorycznej oceny skargi kasacyjnej. Tylko w razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

Pełnomocniczka powódki E. B., zawarty w skardze kasacyjnej wniosek o jej przyjęcie do rozpoznania, oparła na przesłankach wskazanych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c.

Twierdzenie skarżącej o występowaniu w sprawie istotnego zagadnienia

prawnego zostało sprowadzone do pytania, „czy przedstawiciel ustawowy osoby małoletniej występujący w sprawie jako powód albo pozwany, składający zeznania występuje w roli strony czy świadka w sprawie a zatem, jaki charakter należy przypisać tym zeznaniom i dalej jak traktować zeznania przedstawiciela ustawowego małoletniego, który wiedzę o okolicznościach, na które się powołuje uzyskał jedynie z relacji samego małoletniego i na tej podstawie podejmował on dalsze kroki o charakterze życiowym i formalnym, w konsekwencji występuje w imieniu małoletniego w postępowaniu cywilnym”.

Zgodnie z ugruntowanym w orzecznictwie Sądu Najwyższego poglądem, przedstawienie istotnego zagadnienia prawnego wymaga precyzyjnego sformułowania poprzez wskazanie przepisu prawa materialnego lub procesowego, z którym jest związane, i wskazania argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen (zob. m. in. postanowienie SN z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11). Tych wymagań autorka skargi kasacyjnej nie spełniła. Zawarte w skardze twierdzenie o potrzebie wykładni art. 259 pkt 3 k.p.c., nie poparte jakąkolwiek argumentacją jurydyczną, nawiązującą do ujawnionych wątpliwości interpretacyjnych, stanowi w istocie pozór uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ze względu na przesłankę z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.

Już tylko ubocznie - ze względu na ograniczenia wynikające z przedsądowego etapu postępowania - należało stwierdzić, że powołane w skardze kasacyjnej zarzuty naruszenia art. 233 k.p.c. były niedopuszczalne w świetle art. 398³ § 3 k.p.c., zgodnie z którym podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustaleń faktycznych lub oceny dowodów.

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do merytorycznego rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

Sąd Najwyższy oddalił wniosek o zasądzenie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powódce w postępowaniu kasacyjnym z urzędu. Pełnomocnik powódki została ustanowiona przez sąd w celu udzielenia skarżącej pomocy prawnej w postępowaniu kasacyjnym. Podstawę skargi w zasadniczej i niemal w całości wywodów w niej przedstawionych stanowił zarzut naruszenia

art. 233 § 1 k.p.c., a więc przepis, który z mocy ustawy nie może być podstawą skargi. Z kolei zarzut naruszenia art. 259 pkt 3 k.p.c. w zw. z art. 302 k.p.c. nie mógł też stanowić podstawy zaskarżenia wyroku Sądu II instancji, bowiem przed tym Sądem nie było prowadzone postępowanie dowodowe. Skoro należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej z powodu jej oczywistej bezzasadności spowodowanej wadliwą konstrukcją skargi, to w istocie „pomoc prawna” nie została udzielona. Brak było zatem podstaw do uwzględnienia wniosku o przyznanie od Skarbu Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (zob. postanowienie SN z dnia 20 września 2007 r., sygn. akt II CZ 69/07, OSNC z 2008 r., nr 3, poz. 41, postanowienie SN z dnia 26 listopada 2010 r., IV CSK 332/10, nie publ., postanowienie SN z dnia 11 maja 2011 r., II CSK 699/10, OSNC-ZD C/2011, poz. 72).

Sąd Najwyższy nie obciążył powódki kosztami postępowania kasacyjnego, mając na względzie okoliczność, że przed uzyskaniem pełnoletności nie miała wpływu na bieg sprawy wywołany wniesieniem skargi kasacyjnej (art. 102 w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. i art. 398²¹ k.p.c.).